

# DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijendijk, Dr K. Dijk, Dr V. Hepp en Dr B. Wielenga

Medewerks(i)ers: Dr H. A. van Andel, Solo; J. van Anst, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Bana, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; W. E. Engelkes, Amsterdam; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Konzer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Meij. H. S. S. Kuyper, Bloemendaal; Dr H. W. Lamm, Assen; Dr C. Loozeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Gorinchem; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; C. Tazelaar, Amsterdam; Dr J. Tibbe, Meppel; Dr H. W. van der Vaart Smit, 's-Graveland; Dr D. H. Th. Vollenhove, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Dr V. HEPP, Paul Krugerstraat 55, Watergraafmeer.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.  
Tel. No 58 — Postrekening No 36090.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitel. en Ned.-Indië f 7.50 (voor Amerika \$ 3) p. jaar.  
Advertentie: 25 ct. p. regel, Familieberichten 25 ct. p. regel.

INHOUD: De Deemoed. — Uit de Schrift. Der jongeren einde.  
(Pred. 11:9; 12:5-7) — Kerkelijk Leven: De Vrije Universiteit en de groote steden; Gramina; Accord. — Onderwijs en Opvoeding: Het Chr. element in de praktijk van ons Middelbaar Onderwijs II. — Literatuur en Kunst: Voor de godsdienstopleiding. — Uit de Buitenlandse Kerk: Een man van Zeeuwse bloede naast den grooten Bryant gesteld. — Kuyper-Bibliografie IX. — Perschoon. — Stommen uit onze kerken: De controle van Kerkelijke (a.d.) administraties III. — Kerknieuws.

## DE DEEMOED.

Ten slotte nog een verschijnsel der ziel, dat door Scheler in zijn „Zur Rehabilitierung der Tugend“ zoo scherpzinnig is geanalyseerd. Het is de deemoed, de schoonste der Christelijke deugden. Wat is deemoed? Hoe ontstaat en werkt zij? Welke eigenschappen zien er oppervlakkig eender uit? Wat is haar tegendeel, haar doodend vergif?

Deemoed is het voortdurend innerlijk kloppen van geestelijke dienstbaarheid in de diepste kern van ons bestaan. Waag het af te zien van al uw vermeende „rechten“, van al uwe „waardigheden“, van uwe „verdiensten“, van de hoogachting van alle menschen — in de allereerste plaats echter van uwe „zelfhoogachting“ — van elke aanspraak het een of ander geluk „waardig“ te zijn en het anders dan slechts geschonken op te vatten. Zoo alleen zijt gij deemoedig!

Om den rechten deemoed te verstaan, doen wij goed, door in ons zelf en om ons heen te speuren naar haar tegendeel. Het is de trots, de hoogmoed. Maar ons, laat ons goed toezien, Het is niet waar, zegt Scheler, dat de Christelijke moraal elke trots, elk streven naar achting, naar verdienste, vervloekt. Het is natuurlijk, trotsch te zijn op zijn rijkdom en bezittingen, op zijn vrouw en kinderen, op zijn naam en geslacht. Deze goederen zijn aardsch genoeg, om de trots erop te verdragen. Maar er is één soort trots, die duivelsch is. Dat is de trots op eigen zedelijkheid als de hoogste waarde, de zonde der gevallen engelen — die der Pharizeers.

Waar nog de trots op bepaalde dingen een soort van liefde tot deze, in zich sluit, daar is de zelf-schatting, de absolute hoogmoed een voortdurend armer worden aan liefde, zoodat alle levensbanden met God, de wereld en de menschen worden door-gesneden. Voortdurend eenzamer maakt de trots den mensch, tot een vluchteling der wereld. De trots is te hoogmoedig om waarde te hechten aan het oordeel van anderen, om ijdel te zijn. Ijdelheid is belachelijk, niet duivelsch. Zij is belachelijk, omdat de ijdele gelijktijdig zich onbewust aan het oordeel van hen onderwerpt, die hij tracht te over-treffen. Zoo wordt de ijdele onbewust het offer van een geheime sympathie tot de menschheid, terwijl hij bewust probeert zich boven haar te verheffen en haar opmerkzaamheid op zich te vestigen. Daarom verdient de ijdelheid een hartelijken lach, omdat de ijdelheit ongemerkt dient, waar hij meent te heerschen. De trots heeft diepte als alle kwaad. De trotsche leeft noodzakelijk in nacht en duisternis, elke toegekende waarde aan iets anders gevoelt hij als een diefstal en roof van zijn eigen-waarde. Zoo wordt hij duivel en loochenaar. In de gevangenis van zijn trots ingesloten, groeien en groeien de wanden, die hem het daglicht der wereld afsluiten.

De deemoed is een soort liefde, die machtig als de zon het harde ijs breekt, waarin de trots het ik gesloten heeft. Hoe heerlijk, als de liefde in het trotsche hart onmerkbaar den deemoed toovert en het hart doet opengaan voor alles wat waarde heeft in de wereld. Slechts hij, die uitgaat van de gedachte, dat niets verdiend is, maar alles geschenk en wonder, kan alles gewinnen. Wees deemoedig en onmiddellijk zult gij rijk en machtig zijn. Als gij niets meer „verdient“, wordt u alles geschonken. Want de deemoed is de deugd der rijken, en de trots die der armen. De deemoed is de ontspan-

ning der ziel, het zich verliezen, om zichzelf in God terug te vinden.

Hoe scherp moet men den echten deemoed onderscheiden van de „burgerlijke deugd en plicht van dienstwilligheid.“ Deze bij de z.g. eenvoudigen en knechten vaak zoo gewaardeerde eigenschap is wel een buigen voor de meerderen, de heeren, de grootten, doch is in zijn grond geen gewilligheid tot dienen en geven, maar een onmacht om te heerschen.

De deemoed is voor alles de deugd van de gehoren heeren, welke men onder de armste menschen vinden kan, en bestaat in een niet naderen laten van aardsche waarden, eer en roem, tot het middelpunt van de ziel, in een voortdurend buigen voor God temidden van een heerschen over de wereld.

Juist datgene is voor hem slechts uitwendig, wat voor den dienstwilligen middelpunt is, n.l. het willen heerschen. En juist dat is voor hem centraal, wat voor den gehoren knecht slechts een houding is, n.l. dienstwilligheid.

F. J. J. B.

## UIT DE SCHRIFT.

### Der jongeren einde.

... maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht.  
... want de mensch gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat cingaren.

En dan de zilveren koorde ontkeutend wordt; en de gouden schaal in stukken gestooten wordt; en de kruik aan de springader gebroken wordt; en het rad aan den bornput in stukken gestooten wordt;

En dat het stof wederom tot aarde keert, als het gewest is; en de geest weder tot God keert, die hem gegeren heeft.

Prediker 11:9; 12:5-7.

Der jongeren leven heeft een einde.

Hun jeugd behoort tot de vergankelijke dingen, en al spaart God hen tot hoogen ouderdom, voor ieder slaat eenmaal het doodsuur, en... op dat einde wijst de Prediker in ontroerende ernst. Hij ziet over den ouderdom heen op den dood en het graf, en... ja: de mensch gaat naar zijn eeuwig huis. Het aardsche huis verlaat hij. De eeuwige woning, waaruit hij nimmer terugkeert, opent zich voor hem. Door de poort van dood en graf moet hij binnentreden, en dan gaan de rouwklagers om in de straten, om te zeggen, dat er een mensch gestorven is.

Ook van dat sterven spreekt de Prediker in wonder, rijke symboliek.

Hij vergelijkt eerst het lichaam bij een gouden schaal, d.i. een gouden Oostersche lamp, waarin, evenals in de lamp de olijfolie, het bloed de drager des lichts en des levens is. Onze ziel beeldt hij af door de zilveren koorde, waarmee die schaal-lamp aan de zoldering werd opgehangen. Onze langen, waarin ons bloed stroomt, en nu gaat hij ineens tot een ander beeld over, teekent hij in het beeld van de kruik, die in de bron wordt neergelaten, en uit de springader het water schept. Ons hart is de bornput en tegelijk het rad, dat de kruik doet dalen, en... ontroerende werkelijkheid, in ons sterven.

wordt de zilveren koorde ontkeutend, want de ziel scheidt van het lichaam;

wordt de gouden schaal in stukken gestooten, want het lichaam keert weer tot verbruijzeling;

wordt de kruik aan de springader verbroken en het rad aan den bornput stukgestooten, want het hart houdt op met kloppen, en de pols slaat niet meer, en ons vleesch keert wederom tot stof en het stof tot de aarde, want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeeren.

En... dan is de mensch er nog niet.

Dan begint het eigenlijk pas.

Dan keert, en wat is dit slot aangrijpend, de geest weer tot God. Die dien geest, die ziel gegeven en geschapen heeft, en wat moet die ziel bij Hem doen? Terstond juichen? Terstond de zaligheid genieten? Wij zouden het wel willen, doch leest nu eens wat de Prediker zegt in hoofdstuk 11:9: maar weet, dat God om al deze dingen u zal doen komen voor het gericht.

Daartoe keert uw ziel tot God weer.

Om door Hem gericht te worden.

Om voor Hem rekenschap af te leggen van alles wat zij in dit leven gedaan heeft, en uit Zijn mond haar oordeel te hooren.

Dat geschiedt niet pas in den dag der dagen.

Neen, terstond in ons sterven, wordt zij voor Zijn rechterstoel geroepen, want het is den mensch gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel, en „wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrege hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed hetzij kwaad“ (2 Cor 5:10). En dan scheldt God u niets kwijt. Dan slaat Hij niets over. Dan vergeet Hij geen enkel woord of daad. Dan rekent Hij precies, want God (zoo eindigt de Prediker zijn boek), zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborghen is; hetzij „goed of hetzij kwaad“ (vs. 14).

Dit geldt ook u, jongeren.

Gij zult ook voor God moeten verschijnen.

Hij oordeelt ook uw jonge jaren.

Hij vraagt rekenschap van uw jeugd, en dan... van ieder werk: van uw lach, van uw vreugde, van uw lied, van de wegen uws harten, van de aanschouwing der oogen, van uw liefde, van uw idealen, en dan velt de Rechter over u het vonnis, of ter zaligheid of ter verderfenis.

Verstaat ge nu, waarom de Prediker met zooveel ernst u toeroept: Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer de kwade dagen komen? Ook gij moet sterven, en... gij weet niet wanneer. Ook uw zilveren koorde ontkeut zich en uw gouden schaal breekt in stukken, en... gij weet niet wanneer. Ook uw kruik aan de springader wordt gebroken en uw rad aan den bornput in stukken gestooten, en... gij weet niet wanneer. Ook uw stof keert wederom tot de aarde, en... gij weet niet wanneer. Ook uw geest keert tot God weer, en... gij weet niet wanneer. Ook gij gaat naar uw eeuwig huis, en... gij weet niet wanneer. Het kan pas na vele jaren zijn. Het kan ook spoedig geschieden. Het kan morgen wezen. Die ure kan heden slaan, en... daarom zoekt nu uw God. Dient thans Hem met alle krachten. Geef nu uw hart aan Christus Jezus. Komt nu als arme zondaren tot Hem om verzoening voor al uw zonden. Wijdt nu uw bloeiend lentelieven aan den Heere, want uw jeugd is ijdel en spoedig voorbij. Heden, zoo gij Zijn stem hoort!

Zoekt den Heere, terwijl Hij te vinden is!

Zijt gij dit vermaan van den Prediker gehoorzaam?

Geeft gij op zoo groote zaligheid acht?

Gedenkt gij aan uw Schepper?

O, ik weet wel wat gij tegenwerpt. Gij vraagt: is zulk een vroomheid wel geschikt voor mijn jeugd? Kan zulk gedenken samengaan met mijn verlijden? Past zulk een ernst bij mijn jong hart? Moet de gedachte aan die kwade dagen en aan dat ontzettend sterven niet alle vreugde bannen en mijn leven versomberen? Neen, want wie aaf God gedenkt, kent het leven met Hem, en het leven met God is een blij en zonnig leven. Ware vroomheid is niet somber. Waarachtige godsvrucht gaat niet op in ach en wee. De dienst des Heeren is een blij leven, en een jong leven in den dienst van Christus is vol licht en vol vreugde.

Laat die dienst dan uw ziel bekoren.

Gedenkt aan uw Schepper, waar de gevaren zoovele zijn.